

spor pre sporu prekážajúcu okolnosť podľa § 180 č. 3 Osn. R e k u r z n ý s ú d sporu prekážajúcu námietku nepríslušnosti súdu zamietol a upravil súd prvej stolice, aby bez ohľadu na uplatňovaný dôvod nepríslušnosti vo veci riadne pokračoval.

N a j v y š š í s ú d rekurz zamietol. D ô v o d y:

Zákon z 3. júla 1934 čis. 145 Sb. z. a n. vzťahuje sa na poisťné smluvy, uzavreté za platnosti tohoto zákona. Len ustanovenia, uvedené v § 162 cit. zák., platia aj pre poisťné pomery, ktoré jestvovaly v čase, keď tento zákon nadobudol účinnosť. Medzi týmito ustanoveniami nie je uvedený § 12 cit. zák. Zostali preto dotyčne miestnej súdnej príslušnosti — pokiaľ sa týka poisťných smlúv uzavrených pred účinnosťou zákona čis. 145/1934 Sb. z. a n. v oblasti práva platného na Slovensku — v platnosti predpisy občianskeho súdneho poriadku.

Čís. 14754.

I. Zamestnávateľ tým, že opominul svojho zamestnanca v náležitom čase prihlásiť k penzijnému poisteniu, dopustil sa výhradne sám zavinenia, ktoré ho zaväzuje k náhrade škody z tohoto opominutia.

II. »Postaraním sa« štátu podľa § 75 zák. čis. 329/1920 Sb. z. a n. v znení zák. čis. 220/1922 Sb. z. a n. o zamestnancov na veľkom majetku pozemkovom, prevzatom k účelom pozemkovej reformy, poskytuje za náhrada za stratu zamestnania, resp. za újmy zo zrušenia služebného pomeru. Týmto »postaraním sa« nie sú dotknuté nároky zamestnancov, ktoré majú na základe iných zákonných alebo smluvných ustanovení.

(Rozh. z 3. XII. Rv IV 459/35.)

Žalobník bol zamestnaný na veľkostatku žalovaného až do roku 1932 keď bol penzionovaný, lebo veľkostatok žalovaného bol prevzatý Štátnym pozemkovým úradom. Žalobník bol poistený u nemocenskej poisťovne a Ústredná sociálna poisťovna po daní ho do výslužby vymerala mu ročnú penziu v sume 945 Kč 44 h a okrem toho od Fondu pre zaopatrenie zamestnancov veľkostatkov dostával ročne 2.500 Kč. Žalobník domáhal sa žalobou na žalovanom náhrady škody, ktorá mu vznikla tým, že žalovaný podľa spôsobu jeho zamestnania a druhu vykonávanej práce neprihlásil k p e n z i j n é m u poisteniu a tým na rozdiel v penzii utrpel ujmu ročne 7.800 Kč 66 h. O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly, o d v o l a c í s ú d z týchto d ô v o d o y: Súd I. stolice zamietol žalobu z dôvodu, že žalovaný sám nevykonával prihlášky zamestnancov k poisteniu, že to činili správcovia jeho statku, ktorí boli úradníci schopní a spoľahliví, a keď títo niečo zameškali, že za to nemožno činiť žalovaného osobne zodpovedným. Tieto dôvody sú nesprávne. Kto ustanoví iného, aby na miesto neho obstarával jeho veci, zpravidla zodpovedá za škodu, spôsobenú poverencom tretím osobám a môže byť sprostý zodpovednosti, keď dokáže, že zachoval náležitú opatrnosť pri dozore, návode a poskytnutí prostriedkov k výkonu. Podľa zistenia rozsudku súdu prvej stolice žalovaný sám kontroloval prihlášky. Keby boli jeho správcovia niečo zameškali, je za to žalovaný zodpovedný už preto, že kontrolu nevykonával

náležite alebo že nedal potrebnú úpravu svojím správcom, aby pri prihláske sa nestalo žiadne zmeškanie. Keď sa tedy nejaké opominutie stalo pri prihlásení žalobníka k penz. poisteniu, je za to žalovaný zodpovedný i vtedy, keď prihlášky nekonal sám, ale sveril ich svojím správcom. Odvolací súd však potvrdil rozsudok súdu prvej stolice, lebo žalovaný nebol povinný žalobníka prihlásiť k penzijnému poisteniu ani u Všeobecného penzijného ústavu ba ani u nemocenskej poisťovne. Žalobník totiž stratil svoje zamestnanie — ako to zisťuje aj dekrét Fondu pre zaopatrovanie zamestnancov veľkostatkov — tým, že nehnuteľnosti prevzal štát k účelom pozemkovej reformy. Zabezpečenie sociálneho postavenia zamestnancov prevzatého majetku však náleží štátu, ktorý podľa § 75 náhr. zákona v znení novely č. 220/22 Sb. z. a n. môže sa postarať o zamestnanca aj starobným a invalidným poistením. K účelom takého poistenia bol zriadený Fond pre zaopatrovanie zamestnancov veľkostatku v Prahe, ktorého majetok sa skladá za štátneho príspevku a hlavne z hektárskych príspevkov, statkármi platených. Zamestnanci k svojmu poisteniu ničím neprispievajú, mali za povinnosť iba sa prihlásiť k súpisu, ktorý prv bol vykonaný podľa vlád. nariadenia zo dňa 12. októbra 1920, č. 575 Sb. z. a n. a potom podľa § 72 zák. č. 220/22 Sb. z. a n. Je nepochybné, že žalobník k súpisu sa hlásil, ináč by sa bol Fond o neho nestaral. Štát úplne vyhovel svojím povinnostiam aj v prípade žalobníka, pokiaľ mu zákon uložil, aby sa postaral o zamestnancov prevzatého veľkostatku, a Fond určil penziu žalobníkovu po srážke penzijného dôchodku, ktorý bol žalobníkovi nemocenskou poisťovnou, resp. Ústrednou sociálnou poisťovňou priznaný. Z tejto okolnosti tiež vysvitá, že žalovaný vôbec nebol povinný prihlásiť žalobníka k penzijnému poisteniu, nezameškal tedy nič ani tým, že žalobníka neprihlásil k penzijnému poisteniu u Všeobecného penz. ústavu, a z tohoto dôvodu je jeho žalobný nárok neodpodstatnený.

N a j v y š š í s ú d na dovoláciu žiadosť žalobníka rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil tomuto súdu, aby vo veci ďalej pokračoval, skutkový stav riadne zistil a potom znova rozhodol. D ô v o d y :

Zamestnávateľ tým, že opomínul svojho zamestnanca v náležitom čase prihlásiť k penzijnému poisteniu, dopustil sa v ý h r a d n e sám zavinenia, ktoré ho zaväzuje k náhrade škody z tohoto opominutia (viď rozh. č. 9880 Sb. z. a n.). O túto právnu zásadu oprel aj žalobník v tomto spore žalobu. Stanovisko odvolacieho súdu, podľa ktorého »zabezpečenie sociálneho postavenia zamestnancov prevzatého majetku náleží štátu«, ďalej, že keď sa štát o zamestnanca týmto spôsobom postará, zamestnávateľ je sprostý následkov opominutia hore uvedeného, je mylné a nemá opory v zákone.

Z doslovu § 75 náhr. zák. v znení novely č. 220/1922 Sb. z. a n. a jeho smyslu, ďalej z prevádzacieho nariadenia č. 305/1922 Sb. z. a n. je zrejmé, že »postaraním sa« štátu o zamestnancov na veľkom majetku pozemkovom, prevzatom k účelom reformy, jedným zo spôsobov, uvedených v cit. § (tedy aj zaopatrením starobným a invalidným) poskytuje sa zamestnancovi náhrada za s t r a t u z a m e s t n a n i a, pokiaľ sa týka za ujmy zo zrušenia služebného pomeru, ako to Najvyšší súd stále uznáva (viď na pr. rozh. č. 6004, 10917 Sb. n. s.). Týmto »postaraním

sa« nie sú však dotknuté nároky zamestnancov, ktoré títo majú na zaopatrenie zo služebného pomeru na základe iných z á k o n n ý c h alebo s m l u v n ý c h ustanovení, a ani nároky na odškodné z dôvodu, ktorý je právnym základom žalovaného nároku.

Odvolací súd v dôsledku svojho mylného stanoviska nezistil skutkový výsledok, bolo preto treba učiniť opatrenie podľa výroku tohoto usnesenia.

Čís. 14755.

I. V smysle § 11 zmenk. zák. blankoindosamentom je legitimovaný každý majiteľ zmenky, teda i sám indosant. Neprekáza legitimácii žalujúcej strany, že svoj nevyplnený indosament (na zmenke posledný) neprečiarkla.*)

II. Ak sa platebňa (»splatné u T. banky filiálky v L.«) javí ako údaj osoby, treba zmenku prezentovať a protestovať proti nevlastnému domiciliátovi. Keď bol protest vykonaný na žiadosť nevlastného domiciliáta, ide o protest deklaračný pre identitu protestanta a protestáta, nemusí preto protest, z ktorého sú tieto skutočnosti patrne, obsahovať výslovný údaj, proti komu bol protest vykonaný.)**

(Rozh. zo 4. XII. 1935, Rv III 888/35.)

Proti zmenkovému platebnému príkazu namietali žalovaní medzi iným, že žalobkyňa nie je majiteľkou zmenky, lebo ako remitentka na rube zmenky napísala a podpísala blankoindosament, ktorý neprečiarkla, tak že majiteľkou zmenky musí byť iná osoba, ďalej, že protest nemal byť vykonaný proti T. banke, filiálke v L., lebo doložkou na zmenke »splatné u T. banky, filiálky v L.« nebola zmenka domicilovaná, ale bola tým udaná len platebňa, kde mala byť zmenka prezentovaná akceptantovi a proti nemu mal byť tam spísaný protest. Všetky tri sudy ponechali zmenkový platebný príkaz v platnosti. Najvyšší súd uviedol dotyčne hore uvedených námietok v d ô v o d c h svojho rozhodnutia toto:

Neprekáza legitimácii žalujúcej strany skutočnosť, že svoj nevyplnený indosament (na zmenke posledný) neprečiarkla. V smysle § 11 zmenk. zák. blankoindosamentom je legitimovaný každý majiteľ zmenky, teda i sám indosant, lebo i on mohol potom zmenku nadobudnúť na základe tohoto blankoindosamentu. Správne preto nižšie sudy uznali legitimáciu žalujúcej strany na základe tohoto blankoindosamentu a držby zmenky (srovn. Sb. n. s. čís. 12.725).

Súhlas žalovaných k ľubovoľnému domicilovaniu zmenky oprávňoval žalujúcu stranu tiež k domicilovaniu u vlastného pobočného závodu. Tento domicil je vzhľadom na miesto uvedené u mena zmenečníka nevlastný, a pretože tu označená platebňa javí sa ako údaj osoby (splatné u T.

*) Srovnaj: Sb. n. s. č. 12752.

**) Srovnaj: Úr. sb. č. 2312; Sb. n. s. 9312.